

KONCEPCE ROZVOJE ŠKOLY

Gymnázium, Praha 10, Voděradská 2

*„Vzdělávání myslí bez vzdělávání
srdce není žádné vzdělávání.“ — Aristoteles*

Jak vnímám(e) vzdělávání...

Vzdělávání, ve významu procesu získávání vědomostí, dovedností, hodnot a kulturního povědomí prostřednictvím systematického učení, představuje nedílnou součást našich životů. Podporuje intelektuální, sociální, emocionální a fyzický rozvoj jednotlivců.

Jelikož tento proces probíhá majoritně ve školských zařízeních a dalších vzdělávacích institucích, je nezbytné zodpovědně přistupovat k jeho organizaci, a to nejenom na centrální úrovni, ale i na jednotlivých školách. Pro žáka tedy představuje škola významné místo, kde probíhá klíčová část jeho vývoje a vzdělávání – žák získává formální vzdělání, učí se novým informacím a dovednostem, setkává se s vrstevníky, buduje přátelství a vztahy s učiteli, učí se týmové spolupráci, rozvíjí sociální dovednosti, učí se vyrovnávat s různými situacemi a v neposlední řadě se připravuje na budoucí život a profesní dráhu. Škola poskytuje žákovi rutinu a strukturu v každodenním životě, stejně tak může být školní prostředí místem pro vytváření nezapomenutelných zážitků a inspirací.

Střední škola hraje v životě žáka několik klíčových rolí – poskytuje žákovi formální vzdělání na vyšší úrovni a rozvíjí jeho akademické schopnosti. Nabízí široký rozsah předmětů, které umožňují specializaci v oblastech jeho zájmů. Připravuje žáky na další kroky po absolutoriu, ať už jde o vysokou školu nebo vstup do pracovního prostředí. Celkově lze říci, že střední škola představuje důležité období v životě žáka, kde získává klíčové dovednosti a zkušenosti, které ovlivní jeho další životní cesty.

Stručná specifikace školy

Gymnázium, Praha 10, Voděradská 2 (dále „GV“, „škola“) je školou zřízenou Hlavním městem Prahou (dále „HMP“), samostatným právním subjektem a poskytuje všeobecné vzdělávání v osmiletém, šestiletém a čtyřletém studijním programu v denní formě vzdělávání [1] pro 700 žáků (kapacitně) [2]. Vzhledem k tomu, že na jednu pražskou střední školu připadlo ve školním roce 2021/2022 v průměru 382 žáků (průměr za ČR je 347 žáků) [3], je GV svojí kapacitou výrazně nadprůměrnou školou (obsazenost školy ve školním roce 2020/2021 byla téměř 96 % [2]). Taktéž [2] zmiňuje spíše ve významu ojedinělosti počet žáků se specifickými poruchami učení.

Škola je zaměstnavatelem pro téměř 70 kvalifikovaných pedagogických pracovníků a 16 nepedagogických pracovníků [2], přičemž z toho jsou nejvíce zastoupeni pedagogové ve věkovém intervalu 41–50 let, učitelů starších 61 a více let uvádí 15 [2]. Pedagogové průběžně absolvují školení a další vzdělávání, a to především v rámci svých aprocací [2].

Škola taktéž disponuje dostatečným zázemím – necelých 40 % fondu učeben tvoří odborné učebny, škola provozuje dvě tělocvičny s posilovnou, dílnu a jídelnu s kuchyní. Nedílnou součástí je i venkovní areál sloužící nejenom pro potřeby výuky. V rámci poslední realizované inspekční činnosti České školní inspekce (ČŠI) škola získala majoritně pozitivní hodnocení [4].

Vnitřní a vnější prostředí školy

	POZITIVNÍ VLIVY	NEGATIVNÍ VLIVY
VNITŘNÍ VLIVY	<p>Přednosti – silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce s talentovanými žáky - Nadstavbová činnost pedagogického sboru - ICT rozvoj školy - Lokalita školy, dopravní dostupnost 	<p>Nedostatky – slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Věkové rozložení pedagogického sboru - Nemožnost diferenciacie studia v nižších ročnících - Nedostatečná prezentace a propagace
VNĚJŠÍ VLIVY	<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pozitivní demografický vývoj v rámci HMP - Diferenciacie studia s přihlédnutím k aktuálním trendům a možnostem školy - Rozšíření doplňkové činnosti organizace - Rozšíření spolupráce se samosprávou, vysokým školstvím a pracovním trhem 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omezení tuzemských finančních prostředků a dotačních titulů pro regionální školství - Absence kvalifikovaných pedagogů a absolventů s deficitními aprobacemi - Nárůst sociálně patologických jevů

Žáci se účastní přírodovědných soutěží a olympiád s dobrými výsledky, též i literárních, jazykových a sportovních soutěží [1]. V současnosti se **pro žáky středních škol realizuje velké portfolio těchto aktivit, které se mimo jiné zaměřují i na týmovou práci, vědecký přístup k řešení předložených problémů, což souhrnně podporuje komplexní rozvoj klíčových kompetencí žáků.**

Pedagogové školy organizují výměnné pobyty s partnerskými školami (Francie, Německo) [1], žáci mají možnost účastnit se výuky v zahraniční škole, což jistě přispívá k jejich dalšímu rozvoji, nejenom v jazykové oblasti, ale též v oblasti sociální a kulturní. Nabízí se otázka, zda-li by bylo možné z těchto partnerství ještě více těžit, například v podobě **výměnných pobytů pedagogů („stínování“), případně vzájemně sdílet zkušenosti a poznatky z výuky vybraných předmětů** – například přejímat didaktické přístupy k některým partiím učiva.

Jak je patrné, GV disponuje rozsáhlou počítačovou sítí, kterou je však zapotřebí kontinuálně udržovat a aktualizovat, a to vzhledem k aktuálním organizačním potřebám školy, potřebám vyučujících k zabezpečení kvalitní a moderně pojaté výuky, ale i k potřebám žáků. Škola může porovnat dosavadní koncepci se Standardem konektivity škol centrálně formulovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“) [5]. **IT technologie školy mohou být intenzivněji využity i v rámci doplňkové činnosti,** dovoluje-li to zdroj financování těchto prostředků.

GV majoritně vzdělává žáky s trvalým bydlištěm v Praze, méně než 20 % žáků je s trvalým bydlištěm mimo Prahu (především Středočeský kraj) [2]. Je tedy patrné, že škola je spíše vnímána jako „spádová“. Její lokalita, především její dopravní dostupnost pomocí MHD, představuje jistý **potenciál pro žáky i z větších dojezdových vzdáleností.** V okolí školy se nachází další vzdělávací instituce, například **základní školy, se kterými může být navázána intenzivnější spolupráce,** zvláště s přihlédnutím k již zmíněné „spádovosti“, a v rámci Koncepce školství městské části Praha 10 pro období 2020–2025 [6].

Vzhledem k věkovému rozložení pedagogického sboru [2] je nezbytné **vyhodnotit z krátkodobého i dlouhodobého hlediska možnosti, kterými lze zabezpečit realizaci výuky kvalifikovanými pedagogy,** například v rámci spolupráce s vysokým školstvím a absolventy školy, kteří jsou nadále s GV v úzkém kontaktu a mají ke škole dobrý vztah. S tím souvisí i způsob financování škol zřizovaných krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, a především jeho vývoj – **očekávatelný pokles objemu prostředků na regionální školství a úprava metodiky PHmax. Škola proto musí být připravena na tyto změny a být i přes**

tyto komplikace atraktivním potencionálním zaměstnavatelem, především pro absolventy studia učitelství oborů.

Absence diferenciacie studia v nižších ročnících je sice argumentována v dokumentech školy s odkazem na jistou nerozhodnost žáků [1], avšak vzhledem k velikosti školy (více než 20 tříd) [2] a demografickému vývoji [7] se nabízí **otázka úpravy Školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy (dále „DZ HMP“) [7], aktuálními potřebami společnosti a trendy na trhu práce.** Gymnaziální vzdělávání totiž nelze vnímat pouze jako jakýsi „mezi-stupeň“ mezi primárním a terciárním vzděláváním.

Nedílnou součástí každé školy je i její souvislá prezentace a propagace na veřejnosti prostřednictvím soudobých technologií (např. webové stránky, sociální sítě). Na této prezentaci se mohou aktivně podílet sami žáci a poskytnout takto autentický pohled na studium na GV. Je předpokladem, že při vyšším povědomí o škole a publikovaných možnostech studia se zvýší i množství zájemců o toto studium.

Hlavní vize a záměry

ZAMĚŘENÍ	STRATEGICKÝ CÍL / ZÁMĚR	HLAVNÍ DŮVODY ... PROČ?
ŽÁCI A RODIČE	I. Motivace žáků a rodičů k zájmu o dění na škole	Kontinuální podpora aktivní kooperace vedení školy a vyučujících s rodiči a přáteli školy nejenom na formální úrovni za účelem stabilizace školního klimatu.
	II. Podpora žáků v mimoškolních činnostech	Propojení s neformálním vzděláváním a mimoškolními aktivitami žáků, které mohou být inspirativní pro další jedince.
PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI ŠKOLY	III. Nastavení systému pro další vzdělávání pedagogických pracovníků dle preferenci školy a vlastních zájmů pedagogů (např. formy a metody výuky, rozvoj digitální kompetence, (digitální) wellbeing, (kyber)bezpečnost a (kyber)šikana, soft-skills, komunikace, písemný projev ad.	Pedagogové reflektují moderní trendy a technologie, které v adekvátních intencích začleňují do výuky. Pedagogové jsou schopni diagnostikovat sociálně patologické jevy a aktivně hledat řešení; efektivně spolupracují s dalšími odbornými pracovníky školy. Pedagogové jsou příkladní v kontinuálním vzdělávání ve svém oboru a obecných pedagogických disciplínách.
	IV. Podpora vzájemné spolupráce pedagogů nejenom v rámci předmětové komise, budování týmové spolupráce, inovace kurikulárních a provozních dokumentů školy	Budování týmové spolupráce napříč předmětovými komisemi – vyučovaný předmět není solitér. Realizace průřezových témat musí být promyšlená a produktivní činnost. Produktem spolupráce napříč komisemi mohou být integrované předměty zohledňující aktuálně diskutovaná témata v globálních souvislostech. ŠVP školy je produktem celého pedagogického sboru a dalších zainteresovaných osob.
	V. Nastavení objektivního a transparentního hodnocení pedagogů (nenároková složka platu)	Nastavení nenárokové složky platu dle transparentního systému zohledňujícího náročnost přípravy a výuky konkrétního předmětu a ročníku za současného využití předsedů předmětových komisí (množství přímé pedagogické činnosti ani věk pedagoga nejsou zcela objektivním hlediskem).

OBORY VZDĚLÁVÁNÍ	VI. Diferenciace osmiletého studia – zaměření na přírodní vědy (matematika, fyzika, chemie, biologie, informatika) a angličtinu	V kontextu požadavků trhu práce, kde HMP potřebuje mít dostatek kvalitních odborníků, je žádoucí posílit „přírodovědnou“ část vzdělávání v celém studiu společně s výukou angličtiny (posílení jazykové úrovně a možné aktivní využití jazyka ve výuce). Absolventi budou orientováni primárně na studium na vysoké škole, naleznou uplatnění ve výzkumu, ale také na zahraničních vysokých školách.
	VII. Diferenciace šestiletého studia – zaměření na angličtinu/francouzštinu (bilingvní vzdělávání)	Všeobecně orientované studium s rozšířenou výukou angličtiny/francouzštiny. Využití vyučujících angličtiny/francouzštiny a rodilých mluvčích, výuka profilových předmětů v cizím jazyce (od 3. ročníku). Inspirativní modely – Gymnázium Olomouc-Hejčín (anglická bilingvní sekce ¹); Gymnázium Matyáše Lercha, Brno (francouzská bilingvní sekce ²). Absolventi díky rozšířené výuce jazyka naleznou vhodné uplatnění na trhu práce již po absolutoriu.
HOSPODAŘENÍ ŠKOLY	VIII. Čerpání dotačních titulů a grantů dle aktuální nabídky a možností školy	Využití dotačních titulů (ad-hoc normativ, prostředky HMP a Evropské unie – EU) pro stabilizaci hospodářského výsledku v současné „nejisté době“.
	IX. Stabilizace platových podmínek nepedagogických pracovníků	Zabezpečení bezproblémového provozu budovy a dalších součástí školy svědomitými provozními zaměstnanci.
	X. Využití technického zázemí školy pro doplňkovou činnost a spolupráce se soukromým sektorem	Maximalizace využití získaných prostředků školy (pronájmy, školení, kurzy aj.) ke zkvalitnění hlavní činnosti. Aktivní vyhledávání příležitostí ke spolupráci s lokálními reprezentativními subjekty – příklady „dobré praxe“, seminární práce, exkurze a sponzoring.

Cíle (I.–II.) zaměřené na žáky a jejich rodinné příslušníky směřují k souvislému budování dobrého vztahu ke škole (rodič – žák – učitel) a posilování pozitivního klimatu školy. Škola nemůže být žáky a rodiči chápána pouze jako vzdělávací instituce a prostor pro výuku v době vyučování. Školní vzdělávání plní významně komplexnější roli a je tedy nezbytné jej považovat i za prostor pro sdílení nápadů, inspirací, dovedností a schopností napříč všemi věkovými skupinami.

Podpora pedagogických a nepedagogických zaměstnanců školy je klíčovou úlohou ředitele školy. Nastavení jasných podmínek a pravidel umožňuje transparentní hodnocení zaměstnanců (V.). V případě pedagogů je nezbytné též klást důraz na jejich kontinuální vzdělávání (III.), tmelit kolektiv v rámci team-building akcí, v pravidelných intervalech vyhodnocovat a dle potřeb aktualizovat hlavní strategické dokumenty školy (IV.).

Vzhledem k charakteristice GV je velkou výzvou diferenciací oborů vzdělávání (VI.–VII.) bez snížení celkové kapacity školy a odstupu od konceptu všeobecného vzdělávání na středních školách (gymnáziích) zřizovanými HMP [7]. V současnosti GV vzdělává zcela ve

¹ Gymnázium Olomouc-Hejčín. Webové stránky školy dostupné na: <https://www.gytool.cz/>.

² Gymnázium Matyáše Lercha, Brno. Webové stránky školy dostupné na: <https://www.gml.cz/>.

všeobecném trendu, a to zřejmě v souladu se zmíněným DZ HMP. Praxe ukazuje, že lze už pouze drobnými změnami **vytvořit prostor pro specifitější formu vzdělávání a umožnit tak žákům specializovat se na vybrané oblasti již od začátku jejich studia na škole**. Některé školy v Česku přistoupily na zvyšování jazykové stránky (např. bilingvní vzdělávání), jiné poskytují rozšířené vzdělání v přírodovědných či jiných oborech. **Tato profilace školy může v budoucnu přinést i benefity v podobě homogennějších skupin bez výraznějšího rozptylu a umožnit takto cílenější realizaci výuky** (žáci se společnými zájmy, obdobně zaměření, se společnými cíli).

Současná doba vyžaduje regulaci výdajových stránek i do regionálního školství. Je tedy zapotřebí **čerpat přidělené finance více než účelně** (VIII.). Například **fondy EU (Národní plán obnovy – Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace, případně Operační program J. A. Komenský atd.) pro školy představují jisté možnosti a je zajisté žádoucí je maximálně využívat, stejně tak jakoukoliv nadstavbovou podporu zřizovatele**. Avšak je zapotřebí si uvědomit nárůst administrativní zátěže pro školy a jejich pracovníky. S tím souvisí i neutěšená situace nepedagogických pracovníků, kterou je zapotřebí diskutovat se zřizovatelem, hledat možná řešení a aktivně vybízet k racionálnímu kroku samotné MŠMT (IX.).

Vzhledem k rozsáhlému majetkovému fondu GV se také nabízí otázka, **do jaké míry by bylo možné vybrané prostory více využívat (X.) nad rámec řádné výuky a poskytovat je za úplatu například soukromému sektoru** (pronájem počítačových učeben pro IT školení, pronájem sportovního areálu, využití školní jídelny cizími strávníky apod.).

Závěr

Předložená rámcová koncepce rozvoje školy představuje soubor základních vizí a záměrů, které bych z pozice ředitele GV prosazoval v následujícím funkčním období. Tyto formulované cíle vychází z volně dostupných dokumentů [1]–[7] a také vlastních osobních preferencí.

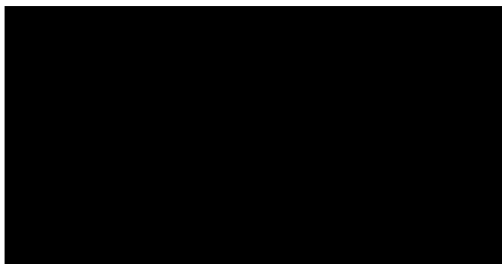
Úlohou nového ředitele není výrazně měnit již fungující školu ani neústupně prosazovat vlastní názory bez společné diskuze. Školu nerozlučně tvoří žáci, učitelé a její vedení. Bez kterékoliv zmíněné skupiny by nebylo možné provoz školy spolehlivě zajistit. Proto by bylo mojí snahou především hledání vzájemného porozumění, abychom došli společně k tomu hlavnímu, čímž je žák s vědomostmi, dovednostmi a hrdý absolvent školy, který později ve svém životě prohlásí, že „to“ mělo smysl...

Použité zdroje

- [1] Školní vzdělávací program – Cesta k celoživotnímu vzdělávání. In: GV [online]. 2009, září. Dostupné z: <https://www.gymvod.cz/soubor/4150>.
- [2] Výroční zpráva Gymnázia, Praha 10, Voděradská 2 za školní rok 2020–2021. In: GV [online]. 2009, září. Dostupné z: <https://www.gymvod.cz/soubor/3893>.
- [3] Školství v hlavním městě Praze. In: *Krajská správa ČSÚ v Praze*. Český statistický úřad [online]. 2022, září. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xa/skolstvi-v-hlavnim-meste-praze>.
- [4] Inspekční zpráva ČŠIA-3000/17-A. In: *Registr inspekčních zpráv*. Česká školní inspekce. 2018, leden. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/cz/Registr-inspekcnich-zprav?d=1278>.
- [5] Standard konektivity škol. In: *Jednotný metodický portál MŠMT*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2022. Dostupné z: <https://www.edu.cz/digitalizujeme/standard-konektivity-skol/>.
- [6] Koncepce rozvoje školství městské části Praha 10 na období 2020–2025. In: *Odbor školství*. Městská část Praha 10. 2020. Dostupné z: <https://shorturl.at/tyR69>.
- [7] Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy. In: *Odbor školství, mládeže a sportu*. Magistrát hlavního města Prahy [online]. 2020, duben. Dostupné z: <https://shorturl.at/myAJS>.

SOUHLAS SE ZVEŘEJNĚNÍM KONCEPCE ROZVOJE ŠKOLY

Tímto **souhlasím** se zveřejněním mnou sestavené **Koncepce rozvoje školy, Gymnázium, Praha 10, Voděradská 2** (5 stran) v anonymizované podobě dle zvyklostí a potřeb zřizovatele.

V Praze dne 16. 1. 2024